

Drage kolegice i kolege, poštovani čitatelji „Komunikacija“,

u zadnje vrijeme globalna kriza i recesija zaokupljaju najveću pozornost svih svjetskih ekonomista, gospodarstvenika, političara, ali i običnih građana. Svi oni iznose svoje viđenje uzroka i posljedica recesije na gospodarstvo te komentiraju mjere koje se poduzimaju kako bi se umanjio negativan udar na globalnu ekonomiju, društvo i standard građana. Trenutačno na djelu možemo vidjeti kako su lideri najrazvijenijih ekonomija svijeta zbili svoje redove te predložili niz konkretnih mjera, potkrijepljenih stotinama milijardi dolara državnog novca za zaštitu njihovih financijskih i bankarskih institucija, standarda građana te osiguranja normalnih uvjeta poslovanja za gospodarstvo. To govori o ozbiljnosti situacije i o odlučnosti svjetskih čelnika da se svim raspoloživim mjerama uhvate u koštac s krizom.

Kako je interes javnosti za stav naše kompanije artikuliran kroz veliki broj zahtjeva za različitim intervjuima i komentarima, iskoristit ću i ovaj prostor u „Komunikacijama“ da ukratko prenesem neka svoja razmišljanja te najvažnije poruke koje smatram relevantnima za razumijevanje okolnosti i uvjeta u kojima će se odvijati naše daljnje poslovanje. Ujedno, nadam se da ću kroz ovaj tekst odgovoriti i na vaša najčešća pitanja.

Suočenje s činjenicama, ali bez panike

Primjeri iz bankarskog i financijskog sektora u Americi, sa svih svjetskih tržišta kapitala, problemi svjetske auto industrije, sloma cijelih nacionalnih ekonomija, poput islandskog slučaja i sl. samo dodatno nose nemir i strah kod običnih građana širom svijeta. Pokazalo se da u takvim uvjetima razum ustupa mjesto strahu i neracionalnom ponašanju što dovodi do još težih posljedica. Da se ne zavaravamo – nije riječ o nečemu što ružno sanjamo i kada se sutra probudimo, sve je kao prije. Suočenje s činjenicama je jedan od elemenata povratka na pravi put. Kriza je bilo i bit će ih još. Međutim, nije dobro kada u teškim vremenima za vlastite propuste ili neuspjeh

postajemo skloni tražiti krivca negdje drugdje. U tom kontekstu svjetska kriza ne može biti alibi ili dobar izgovor ako netko nije napravio posao kako treba ili nije iskoristio priliku koja mu se pružila. Dakle, svi imamo odgovornost za ono što radimo, a kriza samo dodatno povećava našu odgovornost i na vidjelo iznosi probleme ukoliko takvi postoje.

Premda nema zaštićenih zemalja ili industrijskih grana jer se kriza odražava na sve dijelove gospodarstva i sve industrijske grane, zasada nema velikih usporavanja rasta poslovanja u sektoru telekomunikacija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija.

FOTO: Mara Bratoš

U trenutačnoj situaciji Ericsson nastavlja prema planu realizirati svoj program prilagođavanja operativnih troškova te svoje cjenovne politike. Kratko rečeno, korporacija punu pozornost posvećuje daljnjem smanjenju operativnih troškova vodeći računa o poslovnim uvjetima te svojim strateškim ciljevima na pojedinih tržištima. Kada je riječ o dugo-

ročnim predviđanjima vezanim uz razvoj naše industrije, ostajemo optimistični, no predviđamo da će iduća godina donijeti smirivanje investicija na globalnom tržištu te još snažniju konkurenciju. Poslovanje Ericssona Nikole Tesle dosada nije bilo izravno pogođeno previranjima na svjetskom financijskom tržištu. Naši su kupci redom kompanije životno zainteresirane za nove tehnologije i funkcionalnosti te imaju stabilnu financijsku situaciju, što je u ovim vremenima itekako važno. S obzirom da ne možemo sagledati sve moguće posljedice svjetske financijske krize isto tako teško možemo predvidjeti kako će se u skoroj budućnosti ponašati operatori i hoće li i u kojoj mjeri krajnji korisnici smanjiti korištenje telekomunikacijskih usluga. Međutim, vjerujemo da su ICT rješenja nužan preduvjet za smanjenje troškova i veću učinkovitost svih poslovnih subjekata pa su samim tim i u vremenima krize takva rješenja svima neophodna.

Međutim, bez obzira na prethodno izneseno, ostaje činjenica da kao i sve druge, i našu kompaniju očekuju sve teži uvjeti poslovanja, što je posljedica globalnih trendova na tržištu, a posebno u našoj industriji, vezanih uz žestoku konkurenciju i sve veće zahtjeve naših kupaca. U tom kontekstu, i mi stalno pratimo situaciju, razrađujemo naše strateške scenarije te preventivno pokušavamo djelovati u onim područjima gdje se očekuju najžešći udari. Dakle, nastojat ćemo što proaktivnijim pristupom i to u područjima koja procjenjujemo rizičnima, ublažiti neke od očekivanih negativnih utjecaja svjetske krize na naše poslovanje. Ponajprije mislim na detaljne analize tržišta i ponašanja

naših kupaca, kvalitetno upravljanje svim rizicima poslovanja uključujući i financijske instrumente te dodatne napore na tehnološkom vodstvu i novim poslovnim modelima.

Važno je zadržati pravi smjer

Sigurni smo da odgovor na negativne trendove u našem okruženju nije u „zabijanju glave u pijesak“ i čekanju da opasnost

prođe. Kao što dobri poznavatelji razvoja svih kriznih situacija u ljudskoj povijesti znaju – krize su razdoblja u kojima snažni jačaju, a slabi postaju još slabiji. I tu treba tražiti prostor za opstanak i razvoj poslovanja. Bez ikakve dileme mogu reći da zbog svih okolnosti nikada kao sada nije bilo toliko važno zadržati pravi smjer, pronaći i iskoristiti sve poslovne prilike na domaćem i svim našim inozemnim tržištima, upotrijebiti sve naše kompetencije i znanja posebno kada je riječ o razvojno istraživačkim i drugim ekspertnim aktivnostima u globalnoj organizaciji, voditi računa o troškovnoj učinkovitosti te na taj način pokušati zadržati svako radno mjesto, pa i povećati taj broj ako za to postoji mogućnost.

Drugim riječima, i mi u Ericssonu Nikoli Tesli moramo uvažiti sve nove okolnosti poslovanja ne ispuštajući iz vida konačni cilj – a to je bez ikakve dileme, zadržati svoje mjesto u globalnoj organizaciji te ostati u društvu najboljih hrvatskih izvoznika i uspješnih kompanija. Čvrsto vjerujem da naše poslovanje i u kriznim vremenima treba zadržati svoje strateško tehnološko usmjerenje i oslonac na snažni Ericssonov *brand* te na ono što nam je najvrjednije, a to su naši ljudi i njihovo znanje. U tom ćemo kontekstu širiti poslovne segmente i tržišta te pronalaziti nove kupce, poticati inovativnost, nuditi nove usluge i rješenja koja pridonose troškovnoj učinkovitosti i efikasnosti ljudi i organizacija; prepoznati i poticati razvojno-istraživačke projekte, povezivati različite industrije i zajednički nastupati na tržištima uz snažniju potporu naše gospodarske diplomacije. Poveznica svih ovih aktivnosti su ljudi jer u ovako kriznim vremenima do izražaja dolazi istinsko vizionarstvo i *leadership*, fleksibilnost pojedinih organizacija, njihova snalažljivost u izvanrednim okolnostima, predanost kupcu i njegovim zahtjevima, kvalitetni proizvodi i rješenja te povjerenje ljudi u kompaniju i njen menadžment.

Međutim, ono što svakako želim naglasiti i što želim da imate na umu jest da i u kriznim vremenima kompanije trebaju prostor za normalan rad i funkcioniranje.

Dakle, trebamo zadržati smirenost i fokus na ono što je najvažnije, a to znači osigurati normalno odvijanje poslovnih procesa

Nema konkurentnog gospodarstva bez razvoja i primjene suvremene ICT tehnologije

Naglasila bih da moderna ICT rješenja uključuju razvojno orijentiranu strategiju, kompetentne ljude, njihovo kumulirano znanje o proizvodima i procesima, nove poslovne modele, sistemsku integraciju te inovativnost u svemu što rade. Nije riječ samo o pomodnim proizvodima koji se kupuju radi dojma, nego u prvom redu o snažnim alatima koji funkcijski i organizacijski povezuju sve naše procese i ljude, čine sve relevantne informacije uvijek dostupnima za donošenje pravih odluka te su kvalitetna i brza podrška svakom poslu i svakom zaposleniku. Tehnologija sama po sebi ne bi mogla izazvati takvu revoluciju u kompanijskom organizmu da nije kumuliranog znanja o proizvodima, rješenjima i uslugama, poslovnim procesima te modelima rada koji postaju dostupni u realnom vremenu svim ljudima koji tehnologiju prihvate i koriste. To je gotovo nevjerovatni potencijal koji su kroz istraživačko-razvojne aktivnosti i druga ekspertna znanja ljudi tijekom vremena uložili u tehnologiju i sada uživaju blagodati te svoje materijalne i intelektualne investicije. Kumulirano znanje upotrebom modernih ICT rješenja dobiva neslućene mogućnosti kreativnog korištenja i nadograđivanja, što u svijetu brzih i čestih promjena predstavlja temelj na kojem se mogu ostvariti i najambiciozniji ciljevi. Ovo vrijedi za sve subjekte, organizacije i poslove bilo da je riječ o malim ili velikim, globalnim, regionalnim ili lokalno orijentiranim kompanijama, pa i pojedincima. Gledano kroz povijest, ničim se ne može usporediti aktualna moć znanja koja je oslobođena upravo korištenjem suvremenih ICT tehnologija. Zbog toga smatram da je privilegij i veliko nadahnuće sudjelovati u stvaranju upravo tih moćnih tehnologija koje pomažu čovjeku i čine mu rad i život boljim i produktivnijim. I naravno, naše je zadovoljstvo tim veće kada na brojnim primjerima i svjetskim referencama možemo pokazati dojmive i konkretne rezultate naših partnera, kupaca, dobavljača i šire društvene zajednice, ostvarene uz potporu modernih ICT rješenja. Dakle, bez obzira s koje strane se nalazili – imali sreću stvarati tehnologiju, kao što je to naš slučaj, ili ju samo koristiti, zaključak je isti – nema modernog i konkurentnog gospodarstva niti razvijenog društva bez razvoja i primjene modernih informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

koji zbog narušenog balansa ključnih elemenata uobičajenog poslovnog okruženja postaju sve složeniji i neizvjesniji. Jednostavno rečeno, moramo zbiti svoje redove te strateški zaštititi svoje vitalne interese, usmjeriti svu svoju intelektualnu snagu i energiju na važne stvari, projekte i poslove, kvalitetu naših proizvoda rješenja i usluga jer jedino tako možemo zadržati naše odgovornosti u globalnoj organizaciji, našu poziciju na tržištima, naše odnose sa zainteresiranim stranama, drugim riječima, naša radna mjesta i naš poslovni rast. Sve drugo, uključujući paničarenje oko onoga na što se ne može utjecati, pa i kada je riječ o padu cijena dionica koje nisu vezane uz poslovanje kompanije nego su posljedica negativnog utjecaja sa svjetskih tržišta kapitala, samo zama-gluje perspektivu i odvlači pozornost s bitnog – a to je fokusiranost na posao i naša strateška područja djelovanja koji nam jedini mogu osigurati nastavak pozitivnog poslovanja. Pri tom nemamo puno vremena, mogućnosti niti prostora za popravke – treba kvalitetno iskoristiti svaku poslovnu priliku, znati procijeniti rizike i upravljati njima, dokazati se na svakom, pa i najmanjem zadatku te bez ikakve zadržke iskoristiti sve potencijale i znanje naših stručnjaka.

Brzom i učinkovitom prilagodbom do nastavka pozitivnoga poslovanja

Ulog je ogroman i njega mjerimo ne samo financijski nego i kroz sve ostale pokazatelje poslovanja koji su neophodni za budući rad i opstanak. Naime, zainteresiranih je jako puno i svi su oni orijentirani na rezultat i razvoj poslovanja pa su i očekivanja prema onima koji donose odluke i vode velike kompanije ili organizacije ogromna. Upravo zato trebamo se zajedno potruditi da bismo bez obzira na sve poteškoće nastavili svoj put i zadržali pozitivne predznake ispred naših ključnih indikatora poslovanja. Imajući sve ovo na umu, smatram da je zadržavanje stabilnog i zdravog poslovanja najbolji recept za djelotvornu borbu s recesijom i u kriznim vremenima. Zbog toga apeliram na sve vas koji upravo čitate ovaj tekst da i nadalje ostanete fokusirani na svoj posao i kvalitetu, odgovornosti koje imate te ljude s kojima surađujete. Što više, koristim

U NOVIM SLOŽENIM OKOLNOSTIMA OPSTAT ĆE SAMO ONI KOJI SE BUDU MOGLI DOVOLJNO BRZO I KVALITETNO PRILAGOĐAVATI STRELOVITIM PROMJENAMA UVJETA POSLOVANJA TE ONI KOJI SE USPIJU NAMETNUTI NOVIM PROIZVODIMA, RJEŠENJIMA I USLUGAMA.

priliku podsjetiti na naše korporacijske vrijednosti – profesionalnost, ustrajnost i poštovanje jer smatram da su nam upravo te vrijednosti najbolji putokaz i pravi odgovor na sve sadašnje i buduće izazove.

Nažalost, svjedoci smo također da se zbog posvemašnje panike na svjetskim burzama kapitala otvorila Pandorina kutija svakojakih otežavajućih utjecaja na poslovanje. Kriza istodobno pogađa sve svjetske centre tržišta kapitala sa strmoglavim padom svjetskih burzovnih indeksa i cijena svih dionica. Pozornost cijelog svijeta kao da je prikovana na tehnološki indeks NASDAQ, frankfurtski DAX, njujorški Dow Jones, londonski FTSE ili zagrebački CROBEX. Situacija negativno utječe na domaća kretanja što je vidljivo kroz kontinuirani pad vrijednosti dioničkog indeksa Zagrebačke burze. Premda kompanije pokušavaju putem informacija o svojim stabilnim financijskim pokazateljima i poslovnim rezultatima te novim ugovorima i drugim pozitivnim vijestima djelovati na ponašanje investitora te amortizirati negativne utjecaje sa svjetskih burzi, dosada to nije imalo većeg učinka na trenutačni strah investitora od posljedica gospodarske krize pa samim tim niti na cijene dionica. Vjerujem da će, kada se situacija na globalnom financijskom tržištu stabilizira, cijena dionice ETK ponovo ostvarivati pozitivan trend rasta. Uporište za svoja razmišljanja, uz činjenicu da kompanija ostvaruje dobre poslovne rezultate, nalazim i u izvještajima analitičara koji ETK dionicu vrednuju daleko iznad trenutne cijene kao i aktivnostima domaćih mirovinskih fondova koji kontinuirano povećavaju svoj udio u vlasništvu naše kompanije. Međutim nikakvu garanciju nikome ne možemo dati.

Zaključak

Pred nama je teško razdoblje u kojem će na kušnji biti svi znani scenariji poslovanja na svjetskom tržištu. Još uvijek je teško prognozirati koje ćemo sve negativne utjecaje iskusiti u idućem razdoblju. Međutim, jasno je da će u novim složenim okolnostima opstati samo oni koji se budu mogli dovoljno brzo i kvalitetno prilagođavati strelovitim promjenama uvjeta poslovanja te oni koji se uspiju nametnuti novim proizvodima, rješenjima i uslugama. Trebamo istinske lidere i menadžere koji uživaju povjerenje svojih suradnika i zaposlenika, koji imaju razvijene upravljačke vještine te uspješno vode timove i organizacije, kreiraju i implementiraju strategije te vješto upravljaju promjenama i troškovima. Cilj nam je zadržati našu financijsku stabilnost i profitabilnost, svoje razvojno istraživačke i ostale ekspertne centre znanja, zadržati radna mjesta, ojačati inovativnu i motivacijsku kompanijsku kulturu te svoju tržišnu poziciju, ponajprije kao najvećeg hrvatskog izvoznika znanja. Vjerujem da imamo dovoljno snage, znanja, a nadam se i sreće, koja nam je također jako potrebna, da s optimizmom uđemo u novi poslovni ciklus. Također očekujem da svaki menadžer kao i svaki zaposlenik u našoj kompaniji prepozna i prihvati svoj dio odgovornosti za ono što radi jer u pitanju su naši zajednički strateški interesi. Uspjeh u ovim zahtjevnim vremenima i s visoko postavljenim ciljevima ovisi o svima nama.

Nadam se, međutim, da ćemo usprkos izazovima pred nama radosno provesti skore blagdane te svima vama i vašim obiteljima želim puno poslovne sreće i osobnog zadovoljstva, ljubavi i zdravlja u 2009. godini.